

tijd en een wereld, waaraan haast en oppervlakkigheid met den dag meer inhaerent schijnen te worden.

Maar wie een boekje als dit schrijft, wie deze geestdrift in zich voelt, die redeneert niet, die dóet. Desnoods pal tegen den geest des tijds in! Wij weten het allen, wij leven, nóg leven wij, in de litteraire wereld, onder een soort oligarchie, een kleine „partij” die alles verwacht, schepping en begrip, van de menschelijke intelligentie alleen. Lieden schrijven thans over kunst, en dat op een toon van groot gezag, die van het diepere, het eigenlijke, mysterieuze leven der kunst geen zuchtje in zich dragen. Nog altijd geldt Van Looy uitsluitend als de schilder-schrijver, die schilderde, afbeeldde wat hij voor zich zag. Zeker, zoo wás Van Looy, maar wélk een zien was het zijne! Een zien dat den schijn van menschen en dingen nauwelijks kende, dat altijd onmiddellijk tot het wezen, de goddelijke kern doordrong, en dit op de eenige mogelijke wijze: met de groote open liefde en de milde wijsheid, den eerbied en het ontzag die 's levens wonderen van ons eischen om te worden gekend en verstaan. O, hoe hulpeloos en bot staat toch het naakte intellect tegenover de groote natuur en de groote kunst beide!

H. R.

JEF LAST, De bevrijde Eros. Een ketter in Moorenland en andere gedichten. Rotterdam, W. L. & J. Brusse's Uitgeversmij., 1936.

Het is de voortreffelijke eigenschap van den journalist, dat hij uit „alles” kopy weet te slaan. Zijn dagelijksche tramrit moet hem evenzoo kunnen inspireeren als een beklimming van de Mount Everest. Hij moet over Rembrandt kunnen schrijven en over sokkenophouders. Dat lijkt den buitenstaander wel eens een hachelijk beroep, maar het kán en het kan zelfs goèd. Wat iemand als Dr. Ritter b.v. in dit opzicht gepraesteerd heeft, verdient groote erkentelijkheid.

Maar een dichter, die Marokko aandoet en nu met een schrift vol verzen terugkeert, is een dubieuzer verschijning. Onze vriend Marsman heeft er herhaaldelijk tegen gewaarschuwd: „leven” laat zich niet één-twee-drie omzetten in „poëzie”. Er is tusschen deze beide een spanning en die spanning laat zich niet straffeloos verbreken.

Dat ziet men voor de zooveelste maal aan deze „gedichten” van Jef Last, die geen gedichten zijn, maar een voor liefhebbers misschien aantrekkelijke reeks pikanterieën. Voor ons gevoel klinkt in dit alles heel sterk het op zich zelf hoogst burgelijk plezier door van den bourgeois-bohémien (een anderen bohémien kent onze tijd niet!), die graag zijn medeburgers eens met wat „gewaagdheden” in het harnas jaagt. Een onschuldig genoeg, dunkt ons, dat men Last te onderbreking van zijn noesten roman-arbeid gaarne gunnen zal.

ROEL HOUWINK